प्रफुल्लशतपत्रेषु सरःस्वमलवारिषु । सागरस्य प्रदेशेषु मणिहेमचितेषु च ।
पल्वलेषु च रम्येषु महाशालवनेषु च । देवारण्येषु पुण्येषु तथा पर्व्वतसानुषु ।
गुह्यकानां निवासेषु तापसायतनेषु च । सर्व्वर्तुफलरम्येषु मानसेषु सरःसु च । १०७०
विभ्रतो परमं रूपं रमयामास पाण्डवं । रमयन्ती तथा भीमं तत्र तत्र मनोजवा ।
प्रजज्ञे राक्षसी पुत्त्रं भीमसेनान्महाबलं । विरूपाक्षं महावक्त्रं शङ्कुकर्णं विभीषणं ।
भीमनादं सुताम्रोष्ठं तीक्ष्णदंष्ट्रं महाबलं । महेष्वासं महावीर्य्यं महासत्त्वं महाभुजं ।
महाजवं महाकायं महामायमरिन्दमं । दीर्घघ्राणं महोरस्कं विकटोद्धृतपिण्डिकं ।
अमानुषं मानुषजं भीमवेगं महाबलं । यः पिशाचानतीत्यान्यान् बभूवातीव राक्षसान् । १०७५
बालोऽपि यौवनं प्राप्तो मानुषेषु विशांपते । सर्व्वास्त्रेषु परं वीरः प्रकर्षमगमद्बली ।
सद्यो हि गर्भाद्राक्षस्यो लभन्ते प्रसवन्ति च । कामरूपधराश्चैव भवन्ति बहुरूपिकाः ।
प्रणम्य विकचः पादावग्रहात्स पितुस्तदा । मातुश्च परमेष्वासस्तौ च नामास्य चक्रतुः ।
घटो हास्योत्कच इति माता तं प्रत्यभाषत । अब्रवीत्तेन नामास्य घटोत्कच इति स्म ह ।
अनुरक्तश्च तानासीत्पाण्डवान्स घटोत्कचः । तेषाञ्च दयितो नित्यमात्मनित्यो बभूव ह । १०८०
संवाससमयो जीर्ण इत्याभाष्य ततस्तु तान् । हिडिम्बा समयं कृत्वा स्वां गतिं प्रत्यपद्यत ।
कृत्यकाले उपस्थाप्य पितॄनिति घटोत्कचः । आमन्त्र्य रक्षसां श्रेष्ठः प्रतस्थे चोत्तरां दिशं ।
स हि सृष्टो मघवता शक्तिहेतोर्म्महात्मना । कर्णस्याप्रतिवीर्य्यस्य प्रतियोद्धा महारथः ।
इत्यादिपर्व्वणि हिडिम्बबधपर्व्वणि घटोत्कचोत्पत्तौपञ्चपञ्चाशदधिकशततोऽध्यायः ॥ १५५ ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ते वनेन वनं गत्वा घ्नन्तो मृगगणान्बहून् । अपक्रम्य ययूराजंस्त्वरमाणा महारथाः ।
मत्स्यांस्त्रिगर्त्तान्पाञ्चालान् कीचकानन्तरेण च । रमणीयान्वनोद्देशान् प्रेक्षमाणाः सरांसि च । १०८५
जटाः कृत्वात्मनः सर्व्वे वल्कलाजिनवाससः । सह कुन्त्या महात्मानो बिभ्रतस्तापसं वपुः ।
क्वचिद्वहन्तो जननीं त्वरमाणा महारथाः । क्वचिच्छन्देन गच्छन्तस्ते जग्मुः प्रसभं पुनः । ब्राह्मं वेदमधीयाना वेदाङ्गानि च सर्व्वशः । नीतिशास्त्रञ्च सर्व्वज्ञा ददृशुस्ते पितामहं ।
तेऽभिवाद्य महात्मानं कृष्णद्वैपायनं तदा । तस्थुः प्राञ्जलयः सर्व्वे सह मात्रा परन्तपाः ।
॥ व्यास उवाच ॥ मयेदं व्यसनं पूर्व्वं विदितं भरतर्षभाः । यथा तु तैरधर्म्मेण धार्त्तराष्ट्रैर्विवासिताः ।
तद्विदित्वाऽस्मि सम्प्राप्तश्चिकीर्षुः परमं हितं । न विषादोऽत्र कर्त्तव्यः सर्व्वमेतत्सुखाय वः । १०९०
समास्ते चैव मे सर्व्वे यूयं चैव न संशयः । दीनतो बालतश्चैव स्नेहं कुर्व्वन्ति मानवाः ।
तस्मादभ्यधिकः स्नेहो युष्मासु मम साम्प्रतं । स्नेहपूर्व्वं चिकीर्षामि हितं वस्तन्निबोधत ।
इदं नगरमभ्याशे रमणीयं निरामयं । वसतेह प्रतिच्छन्ना ममागमनकाङ्क्षिणः ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवं स तान्समाश्वास्य व्यासः सत्यवतीसुतः । एकचक्रामभिगतः कुन्तीमाश्वासयत्प्रभुः ।
॥ व्यासउवाच ॥ जीवत्पुत्रि सुतस्तेऽयं धर्म्मनित्यो युधिष्ठिरः । धर्म्मेण पृथिवीं जित्वा महात्मा पुरुषर्षभः । पृथिव्यां पार्थिवान्सर्व्वान् प्रशासिष्यति धर्म्मराट् । १०९५